

Interne controleplan 2026

Veiligheidsregio

HOLLANDS MIDDEN

Interne controleplan 2026
Veiligheidsregio Hollands Midden

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. De scope van de interne controle 2026	7
2.1 Normen- en toetsingskader rechtmatigheid	7
2.2 Risicoanalyse / Significante onderwerpen.....	8
2.3 Bepalen van de massa per proces/post	10
2.4 Aantal deelwaarnemingen per proces/post	10
2.5 Wijze van selecteren van deelwaarnemingen per proces/post	11
2.6 Documenteren interne controle	11
2.7 Planning uitvoering en rapportage interne controle	11
2.8 Evaluatie interne controle na afloop boekjaar	12
3. Interne controlewerkzaamheden per onderwerp / proces	12
Bijlage 1: Interne controleplanning	26
Bijlage 2: Berekening materialiteit, controletolerantie en verantwoordingsgrens	27
Bijlage 3: Risicoanalyse	29
Bijlage 4 Positionering en verantwoordelijkheden	30

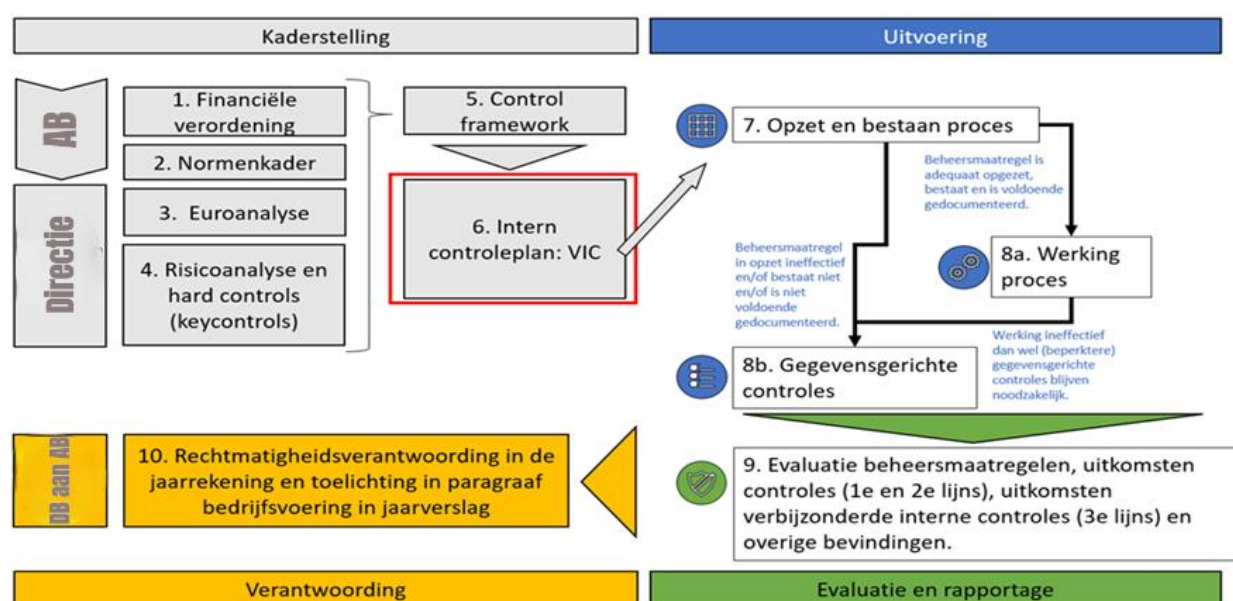
1. Inleiding

Aanleiding

Het Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Hollands Midden (hierna: Veiligheidsregio) is volgens artikel 212 van de Gemeentewet verplicht (bij verordening) zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van (financiële) beheershandelingen.

In onderstaande figuur 1 is de plaats van de interne controle en de belangrijkste aspecten van de interne controle samengevat weergegeven.

Figuur 1: De belangrijkste aspecten van de (uitvoering van de) interne controle

Het interne controleplan wordt jaarlijks geactualiseerd naar aanleiding van eventuele wijzigingen in de organisatiestructuur, het normenkader van onze organisatie, nieuwe/gewijzigde financiële risico's, omvang/scoping van baten, lasten en balansposten.

Doelstellingen interne controleplan

Het interne controleplan 2026 geeft inzicht in de belangrijkste financiële processen binnen onze Veiligheidsregio en de interne controlewerkzaamheden die benodigd zijn om de belangrijkste risico's voldoende te mitigeren. De uitkomsten van de interne controlewerkzaamheden worden driemaal per jaar (ieder tertiaal) gedeeld in de organisatie en met het Dagelijks Bestuur door middel van een eerste en tweede tertiaal-rapportage en aan het begin van het nieuwe boekjaar de rapportage over het gehele boekjaar. Deze cyclus stelt onze organisatie in staat om tijdig opvolging te geven aan eventuele procesbevindingen, fouten en aanbevelingen.

Daarnaast is het interne controleplan 2026 een belangrijk startpunt om het Dagelijks Bestuur in staat te stellen om aan de rechtmatigheidsverantwoording adequaat – en onderbouwd – invulling te geven. Een adequate uitvoering van dit plan, evaluatie van de bevindingen en de rapportages vormen het sluitstuk om de rechtmatigheidsverantwoording in te kunnen vullen.

Dit interne controleplan wordt ter kennisgeving gedeeld met onze externe accountant. Daarnaast worden de werkprogramma's gedeeld met de externe accountant om dubbelwerk te

voorkomen en om aan te sluiten op de minimale vereisten voor de externe accountantscontrole. Daarmee draagt dit plan ook bij aan een betere spreiding van de voorbereidende werkzaamheden voor de externe accountantscontrole. De werkzaamheden worden gedeeld met de externe accountant voor de interim- en jaarcontrole, zodat er geleund kan worden op de interne controles.

Interne beheersing met het 'Three lines model'

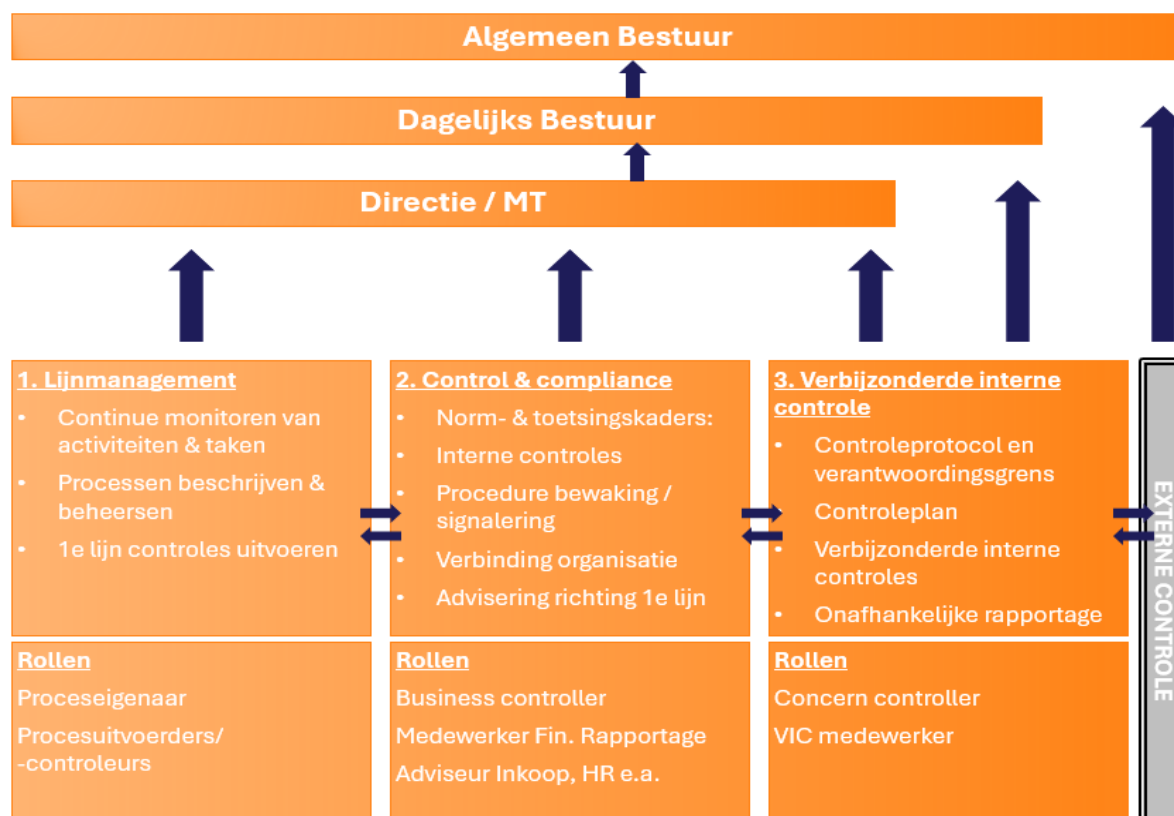
De Veiligheidsregio zet voor de interne beheersing in op het gebruik het 'three lines model'.

Om de eerste lijn goed te borgen, is het belangrijk dat er eigenaarschap genomen wordt. De sectoren, afdelingen zijn zelf verantwoordelijk voor de interne beheersing van hun processen en moeten dit ook kunnen aantonen.

Hierbij is het versterken van de cultuur (houding en gedrag) en bewustzijn binnen de organisatie erg belangrijk. Hier ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij het management, de sectoren en afdelingen van de Veiligheidsregio.

De sectoren en afdelingen zijn verantwoordelijk voor een zichtbare interne beheersing van de processen en voor rechtmatige financiële transacties, dus ook voor een actuele AO-procesbeschrijving. Met de komst van de rechtmatigheidsverantwoording is het nemen van die verantwoordelijkheid alleen maar van groter belang geworden.

Vanuit de bevindingen van de (interne) controle worden aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen worden eerst besproken met de proceseigenaren en daarna wordt dit afgestemd met de Concerncontroller. Als laatste worden de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen gerapporteerd aan de Directie en het Dagelijks Bestuur, als onderdeel van de bestuurlijke tertiaalrapportage.

Figuur 2: Three Lines Model Veiligheidsregio

Het model is in 2026 onder meer ook gebruikt voor de verdere uitwerking van Business Continuity Management (BCM).

De Veiligheidsregio vervult vitale (tijds)kritieke taken voor de veiligheid van inwoners. Dit vraagt van de Veiligheidsregio om Business Continuity Management (BCM). De focus ligt daarbij uiteraard primair op de crisisorganisatie op de eigen organisatie, maar BCM is ook relevant voor de (ondersteunende) bedrijfsvoeringsorganisatie van de Veiligheidsregio.

Kern van dit BCM-beleid is: heldere rollen en verantwoordelijkheden voor BCM op alle niveaus, een duidelijke structuur volgens het three lines model en een PDCA cyclus (kwaliteitsborging) voor het plannen, uitvoeren, controleren en bijsturen.

2. De scope van de interne controle 2026

Bij de inrichting van de controleplanning (zie ook bijlage 1) is zoveel mogelijk rekening gehouden met:

1. De voor de Veiligheidsregio meest significante financiële processen waarvoor de (financiële) getrouwheids- en rechtmatigheidsaspecten¹ moeten worden getoetst;
2. De resultaten uit de interne controles van de Veiligheidsregio over boekjaar 2025;
3. De resultaten uit de interim-controle 2025 en de jaarrekeningcontrole 2025 zoals deze zijn gerapporteerd door de externe accountant in de boardletter/managementletter en het accountantsverslag;
4. Overige relevante interne- en externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de (financiële) getrouwheid en rechtmatigheid.

Opgemerkt wordt nog dat als onderdeel van de interne controlewerkzaamheden expliciet wordt getoetst, vastgesteld en gerapporteerd op welke wijze en in welke mate invulling en opvolging is gegeven aan de opmerkingen en bevindingen uit de voorgaande interne controlewerkzaamheden als ook uit de interim- en jaarrekeningcontrolewerkzaamheden door de externe accountant (zoals opgenomen in de managementletter en het accountantsverslag).

2.1 Normen- en toetsingskader rechtmatigheid

In het normenkader van de Veiligheidsregio is de relevante interne- en externe wet- en regelgeving opgenomen. De Veiligheidsregio moet in haar controlewerkzaamheden aantonen dat baten, lasten en balansmutaties als gevolg van transacties met financiële gevolgen rechtmatig (dat wil zeggen in overeenstemming met de relevante bepalingen in de wet- en regelgeving) tot stand zijn gekomen. Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd (najaar 2026).

Om het normenkader te kunnen gebruiken voor de interne controle moet dit worden geoperationaliseerd. Dat wil zeggen dat per wet/regeling/verordening inzichtelijk moet worden gemaakt welke specifieke artikelen voor de financiële rechtmatigheid getoetst moeten worden.

Het operationaliseren van het normenkader is een taak van het Dagelijks Bestuur en vindt bij VRHM plaats door middel van het samenhangend geheel van het interne controleplan, de werkprogramma's en checklisten (controle instructies) en de controlememo's opgesteld naar aanleiding van de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden. In relatie tot het controleprotocol, de controle verordening en de financiële verordening.

Het uiteindelijk resultaat zal moeten zijn dat de Veiligheidsregio aantoonbaar de relevante wet- en regelgeving naleeft en hierdoor dus financieel rechtmatig handelt. Dit betekent dus niet dat alle relevante wet- en regelgeving wordt getoetst.

Voor de interne controle sluiten wij aan op het materialiteitsbegrip van de accountant. De goedkeuringstolerantie – ook wel de materialiteit genoemd – is volgens het BADO (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden) voor de accountant vanaf 2025 vastgesteld op 2% van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan de reserves). In bijlage 2 is de berekening van de materialiteit en uitvoeringsmaterialiteit opgenomen.

¹ Getrouwheid = de jaarrekening moet een eerlijk, betrouwbaar en getrouw ("overeenkomstig de werkelijkheid") beeld geven van de financiële positie, het vermogen en het resultaat van de Veiligheidsregio.

Rechtmatigheid = alle financiële transacties en beheershandelingen (zoals baten, lasten en balansmutaties) in de jaarrekening zijn in overeenstemming met de daarvoor geldende externe en interne wet- en regelgeving.

2.2 Risicoanalyse / Significante onderwerpen

Voor het bepalen op welke processen / posten de aandacht wordt gelegd in het interne controleplan 2026 is de in mei 2026 uitgevoerde risicoanalyse als uitgangspunt genomen. Hierbij is onder meer rekening gehouden met de kans en impact van het risico, de complexiteit van de wet- en regelgeving, eventuele wijzigingen in het proces/ondersteunend systeem en met de bevindingen over voorgaande jaren (interne controlebevindingen en bevindingen van de accountant).

De risicoanalyse 2026 is toegevoegd in bijlage 3. Dit is een 'light' variant opgesteld door de concern controller, business controller en VIC-medewerker met ondersteuning via het framework van de externe adviseur. Er is gezamenlijk gekeken naar welke onderwerpen we belangrijk achten om in 2026 te controleren en in welke mate. De waardering die aan de processen is gegeven is niet statisch. Door interne- en externe ontwikkelingen en gesprekken met de proceseigenaren vindt deze beoordeling jaarlijks opnieuw plaats.

In onderstaande tabel zijn de processen / posten opgenomen die als uitkomst van de risicoanalyse worden meegenomen in de interne controle 2026. In de laatste kolom van de tabel is daarbij het "verplichte karakter" aangegeven van de interne controle. Hieruit blijkt of de controle vanuit getrouwheids- en/of rechtmatigheidsoogpunt (risicoanalyse) moet plaatsvinden of naar eigen keuze van de Veiligheidsregio in de planning is opgenomen (kwalitatief). In hoofdstuk 3 is voor de in de tabel opgenomen onderwerpen op hoofdlijnen aangegeven welke interne controlewerkzaamheden er dienen te worden uitgevoerd. De werkzaamheden worden vervolgens in werkprogramma's meer gedetailleerd uitgewerkt.

De in onderstaande tabel opgenomen onderwerpen 1 tot en met 9 worden in 2026 met een uitgebreide mate van diepgang in de interne controle betrokken.

De in onderstaande tabel opgenomen onderwerpen 10 tot en met 15 worden in 2026 met een beperktere mate van diepgang in de interne controle betrokken.

Tabel: Onderwerpen interne controle 2026

Legenda "verplicht?":

V	= verplicht om te betrekken in de interne controle.
K	= eigen (kwalitatieve) keuze om te betrekken in de interne controle.

Nr.	Proces/post/ onderwerp	Bedragen in € 1.000,-	Bron bedrag: Programmabegroting 2026, pagina 69 e.v.	Verplicht?
1.	Rijksbijdragen (BDUR en Beooo)	€ 9.830	Verplicht onderdeel: De jaarlijkse rijksbijdrage BDUR (Brede Doeluitkering Rampenbestrijding) valt onder SiSa. Daarnaast is er een rijksbijdrage Beooo (Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne. NB: in de prim.begroting 2026 is deze rijksbijdrage vooralsnog niet opgenomen.	V
2.	Lonen en salarissen	€ 48.654	Betreft de salarislaster van het personeel in dienst bij de Veiligheidsregio en de vergoedingen voor de vrijwilligers.	V
3.	Inkopen	€ 22.187	EU-aanbestedingen, prestatieleveringen en inkoopfacturen.	V
4.	Investeringen	€ 8.777	Omvat het investeringsproces en de daarbij relevante aspecten. Zie ook de toelichting bij de balanspost MVA.	V
5.	Materiële vaste activa	€ 72.243	Aandacht voor o.a.:	V

			-Naleving (Europese) aanbestedingsregels (zie post 4) -Begrotingscriterium t.a.v. restantkredieten -Bestaan en eigendom van de activa	
6.	Memoriaalboekingen	€ PM	Controle van de memoriaalboekingen m.n. op aspecten als onderbouwing/documentering van memoriaalboekingen en toepassing 4-ogenprincipe bij het goedkeuren van memoriaalboekingen.	K
7.	Betaalproces	€ PM	Belangrijk wordt gevonden dat in de IC aandacht wordt geschonken aan de opzet en het bestaan van de AO/IB m.b.t. het betaalproces.	K
8.	Wijziging crediteurenstamgegevens	€ PM	Belangrijk wordt gevonden dat in de IC aandacht wordt geschonken aan de opzet en het bestaan van de AO/IB m.b.t. het proces inzake het wijzigen van crediteurenstamgegevens.	K
9.	Frauderisico's	€ PM	Uitvoeren / uitkomsten frauderisicoanalyse (fra). IC moet zich richten op meenemen testen IB-maatregelen opgenomen in de processen gericht op fraudepreventie-/detectie. Opstellen fra is echter primaire verantwoordelijkheid MT/directie en bestuurlijk DB.	K

10.	Gemeentelijke bijdragen	€ 68.293	Betreft ongeveer 86% van de totale baten van de Veiligheidsregio. Gezien de omvang nemen wij deze (weliswaar met een beperktere diepgang) mee in de interne controle.	
11.	Overige bijdragen	€ 1.291	Aangezien de volledigheid van deze opbrengst een relevant getrouwheidsaspect is, is deze post in de interne controle opgenomen (weliswaar met een beperktere diepgang).	
12.	Reserves en voorzieningen	€ 7.051 resp € 7.146	Reserves: belangrijkste aandachtspunt betreft de rechtmatigheid (gebaseerd op AB besluit) van de dotaties (lasten) en onttrekkingen (baten) aan de reserves. Voorzieningen: belangrijkste aandachtspunten betreffen: - De getrouwheid (m.n. juistheid) van de onttrekkingen aan de voorzieningen (gedocumenteerd onderbouwd, "prestatie geleverd"/verplichting gerealiseerd c.a. - De getrouwheid (m.n. volledigheid en juistheid) van de ultimo boekjaar benodigde omvang van de voorziening (gedocumenteerd onderbouwd, volledig, uitgangspunten valide en objectief, berekeningen juist c.a.)	
13.	Langlopende en kortlopende aangetrokken financiering (proces Treasury)	€ 60.745 resp € 0	Betreft het aangaan van langlopende en kortlopende (kasgeldleningen) financiering in overeenstemming met wet Fido.	
14.	Wet Normering Topinkomens (WNT)	n.v.t.	Interne controle op de juiste en volledige invulling van de WNT-verantwoording in de jaarrekening en op de rechtmatige naleving van de WNT-bepalingen vindt in 1° aanleg plaats door de personeels- en salarisadministratie met een inhoudelijke toets door business control (2e lijn). De VIC stelt na afloop van het boekjaar alleen nog vast of deze werkzaamheden in de 1° en 2° lijn adequaat hebben plaatsgevonden. NB: voor de WNT geldt een afzonderlijke, aanmerkelijke lage(re) materialiteit.	

15.	IT	PM	Aandachtspunten en werkzaamheden voor de VIC voor 2026: -Bijwonen van het gesprek dat de externe accountant met de IT-afdeling heeft in het kader van de jaarlijkse externe accountantscontrole -Inventariseren van de evt. aandachtspunten welke uit dit gesprek naar voren komen en deze (in ieder geval qua toetsen follow up) opnemen in het IC plan voor 2027 -Intern bespreken en beoordelen van de noodzaak/mogelijkheid tot het laten uitvoeren van een externe IT-audit op de applicatie Veiligheidspaspoort. Idealiter wordt deze IT-audit uitgevoerd bij de leverancier van deze applicatie, aangezien de applicatie door meerdere Veiligheidsregio's in Nederland wordt gebruikt. -Inventariseren en uitwerken aandachtspunten en IB-maatregelen voor wat betreft de belangrijkste zogenaamde General Computer Controls (GCC's): digitale en fysieke toegangsbeveiliging, back up en recovery-maatregelen en change managementprocedures. -Inventariseren en uitwerken aandachtspunten en IB-maatregelen ten aanzien van cyber security. -Kennis nemen van de uitgebrachte (interne) rapportages naar aanleiding van interne "audits"/werkzaamheden in het kader van Ensia, de CISO, de AVG-/privacy-officer c.a.	
-----	----	----	---	--

2.3 Bepalen van de massa per proces/post

De massabepaling per proces/post is van belang om achteraf vast te stellen dat de totale interne controle voldoende euro's in scope heeft én dat er geen euro's dubbel in scope zijn. Veelal wordt via de zogenaamde Auditfile – alle boekingen gehele boekjaar in Excel – een totaaloverzicht van de massa opgesteld. De deelmassa's voor de interne controle worden met behulp van filters per proces gegenereerd.

Voor sommige posten zullen we gedurende het boekjaar ook al interne controlewerkzaamheden uitvoeren. Dat zal met name voor de gegevensgerichte detailcontroles gelden en dat zorgt voor een gelijkmatige(re) spreiding van de controlewerkzaamheden over het jaar. De (tussentijdse) massabepaling hiervoor vindt op soortgelijke wijze plaats, met uiteraard een finale check na afloop van het jaar of de volledige massa "in scope" is geweest.

Wij nemen als Auditfile een printscreen uit Exact op met de ingevulde parameters en nemen de datum op waarop het overzicht is gegenereerd. Zo is de massa ook achteraf nog reproduceerbaar.

2.4 Aantal deelwaarnemingen per proces/post

Wij verrichten voor diverse processen gegevensgerichte detailcontroles (deelwaarnemingen). Het aantal waarnemingen wordt bepaald rekening houdend met de volgende aspecten:

- o De daadwerkelijke realisatie in euro's (de omvang);
- o De voor de interne controle te hanteren uitvoeringsmaterialiteit (zie bijlage 2); en
- o De hoogte van de risicoclassificatie van de betreffende risico's.

De Veiligheidsregio stemt het aantal deelwaarnemingen af met de externe accountant, PSA. Dit om te waarborgen dat de Veiligheidsregio – naast rechtmatigheid – ook direct voor de getrouwheid (lees: accountantscontrole) voldoende en geschikte werkzaamheden verricht op de baten, lasten en balansmutaties.

2.5 Wijze van selecteren van deelwaarnemingen per proces/post

De externe accountant, PSA, selecteert de deelwaarnemingsposten voor de interne controle. Hierdoor kan PSA haar onafhankelijkheid en objectiviteit voor de getrouwheidscontrole van de jaarrekening in voldoende mate waarborgen. Dit zorgt tevens voor een willekeurige selectie van de deelwaarnemingsposten voor de interne controle op de rechtmatigheid, waardoor ook de objectiviteit hiervan wordt gewaarborgd.

Uit praktisch oogpunt laten we ook voor de processen/posten welke zijn gelabeld als 'K' (eigen kwalitatieve keuze) de deelwaarnemingsposten selecteren door PSA. Zij beschikken over de juiste instrumenten om de selecties snel te kunnen maken.

2.6 Documenteren interne controle

Iedere interne controleactiviteit wordt uitgevoerd op basis van en vastgelegd in een specifiek werkprogramma. Naar aanleiding van de uitgevoerde interne controleactiviteiten wordt voor iedere activiteit een controlememo opgesteld. Het is noodzakelijk dat alle documentatie e.d. systematisch wordt vastgelegd, opgeslagen en bewaard dat deze ook voor anderen – zoals collega's en de externe accountant – eenvoudig reproduceerbaar en duidelijk is.

Er wordt daarom in 2026 voor de interne controle van ieder proces/post een apart digitaal dossier aangemaakt op de server van de Veiligheidsregio waarin per proces/post wordt vastgelegd:

- Procesbeschrijving en gesprek: beschrijving van belangrijkste processtappen en de hierin opgenomen/getroffen interne beheersmaatregelen. Dit betreft dus de zogenaamde opzet van het proces. In het kader van de interne controle vindt een gesprek met de proceseigenaar plaats om (het nog steeds actueel zijn van) de procesbeschrijving door te nemen.
- Gedocumenteerde lijncontrole: de beschreven processtappen en de hierin opgenomen/getroffen en beschreven interne beheersmaatregelen zijn onderbouwd met één post/waarneming ter onderbouwing van het bestaan van de processtappen en de beheersmaatregelen. Dit is de zogenaamde lijncontrole.
- Massa en selectie: documenteren van de gehanteerde massa's ten behoeve van de selectie van de deelwaarnemingsposten.
- Vastlegging: dit betreft onder meer het ingevuld en afgewerkt werkprogramma, ingevulde checklisten, vragen-/opmerkingenlijsten met antwoorden en reactie. Tevens een samenvattend interne controlememo met bevindingen, aangetroffen fouten en conclusies.
- Documentatie en onderbouwing werkzaamheden: mapjes per deelwaarneming met de gebruikte documenten, geraadpleegde systeemdata, screenshots hiervan e.d. ter onderbouwing van de uitgevoerde werkzaamheden en eventuele detailbevindingen.
- Foutenevaluatie en eindrapportage: naar aanleiding van de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden wordt op een aantal momenten per jaar een samenvattende interne controlerapportage opgesteld. Dit betreft de 1^e en 2^e tertiaalrapportage alsmede een afsluitende rapportage aan het begin van het nieuwe boekjaar. Een (tussentijdse) evaluatie van de gevonden fouten en eventuele (herstel)acties hierop maakt hier onderdeel van uit.

2.7 Planning uitvoering en rapportage interne controle

Gedurende het jaar worden volgens planning (zie bijlage 1) interne controles uitgevoerd. Hier komen bevindingen en aanbevelingen uit welke op verschillende momenten worden teruggekoppeld en gerapporteerd aan de proceseigenaren en de directie.

Na het uitvoeren van een (verbijzonderde) interne controle van een proces wordt door de VIC medewerker (in afstemming met de concerncontroller) aan de proceseigenaar gerapporteerd. In dit rapport worden bevindingen en aanbevelingen gedeeld. Dit rapport wordt samen met de

proceseigenaar besproken. Proceseigenaren geven op basis van de bevindingen en eigen kennis van de processen een oordeel over de mate waarin eigen processen in control zijn.

Naar aanleiding van het uitvoeren van interne controles worden door de VIC medewerker aanbevelingen gedaan. Het is van belang dat de VIC medewerker op de hoogte is van de status van de opvolging van de belangrijkste aanbevelingen. Ter ondersteuning hiervan vindt er 4-wekelijks een IC-overleg plaats waaraan de VIC medewerker, de concerncontroller, de business controller en de manager Control, Financiën en Inkoop deelnemen. Hiervoor worden, afhankelijk van de agenda-onderwerpen, tevens proceseigenaren uitgenodigd.

2.8 Evaluatie interne controle na afloop boekjaar

Dit interne controleplan is opgesteld in april/mei 2026 en is gebaseerd op de begroting 2026 en jaarrekening 2025. Bij afronding van de interne controle na afloop van het boekjaar 2026 vindt op basis van de definitieve cijfers een evaluatie plaats van de gerealiseerde baten, lasten en balansmutaties. Dit om vast te stellen dat de geplande en uitgevoerde werkzaamheden nog steeds voldoende en geschikt zijn om te komen tot een oordeel over de financiële rechtmatigheid.

3. Interne controlewerkzaamheden per onderwerp / proces

In dit hoofdstuk worden de processen / posten toegelicht in gelijke volgorde zoals deze ook in paragraaf 2.2 zijn opgenomen. Per proces / post wordt het volgende behandeld:

- Aard van de post: wat houdt deze post/dit proces in en welke zaken spelen er?
- Normenkader: een overzicht van de relevante externe en interne wet- en regelgeving met financiële rechtmatigheidsaspecten.
- Risicoanalyse: een beknopte weergave van de belangrijkste af te dekken risico's.
- Interne controle: een overzicht van de te verrichten werkzaamheden. Deze werkzaamheden worden nader uitgewerkt in afzonderlijke werkprogramma's.

1. Baten – Rijksbijdragen BDUR en Beooo

Aard van de post

Veiligheidsregio's ontvangen op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's een rijksbijdrage op grond van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR). Daarnaast zal de Veiligheidsregio voor 2026 evenals voor 2025 nog een bijdrage aanvragen op grond van de Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne (Beooo). Beide rijksbijdragen vallen onder de SiSa-regeling- en verantwoording.

Normenkader

Wet veiligheidsregio's (Wvr)

Besluit veiligheidsregio's

Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne (Beooo)

Single information, Single audit (SiSa)

Risicoanalyse

De baten uit de rijksbijdragen BDUR en Beooo zijn niet volledig verantwoord.

De bestedingen ten laste van de BDUR en de Beooo zijn niet juist en niet rechtmatig verantwoord.

Interne controle

Gegevensgerichte werkzaamheden:

1. Stel vast dat de baten uit de rijksbijdragen BDUR en Beooo volgens de financiële administratie aansluit met de (definitieve) beschikking van het Ministerie van J&V resp. A&M.
2. Stel vast dat de bestedingen ten laste van de rijksbijdragen BDUR en Beooo juist zijn (bijvoorbeeld tegenprestatie geleverd, juiste prijzen en hoeveelheden gefactureerd).
3. Stel vast dat de bestedingen ten laste van de rijksbijdragen BDUR en Beooo rechtmatig (dwz besteed conform de relevante bepalingen uit de BDUR-en Beooo-regelingen) zijn.
4. Stel vast dat de verantwoording van de BDUR-en Beooo-regeling plaatsvindt conform de relevante SiSa-bepalingen.

2. Lasten – Lonen & Salarissen

Aard van de post

De lonen en salarissen betreffen de loonkosten, premies en afdrachten voor de vaste medewerkers en stagiaires in dienst (op de loonlijst) alsmede de vergoeding van de vrijwilligers werkzaam voor de Veiligheidsregio. Deze lasten worden maandelijks via de salarisadministratie betaald. De personeelsmutaties, verloning en ook de afdracht loonbelasting en diverse premies worden door de salarisadministratie verwerkt.

Normenkader

Wet normalisering rechtspositie Ambtenaren (WNRA)

Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling (CAR) en Uitwerkingsovereenkomst (UWO)

Veiligheidsregio's

Wet rechtspositionele voorzieningen rampbestrijders (WRVR)

FLO-overgangsrecht 2018

Risicoanalyse

- De CAR/UWO bevat de belangrijkste arbeidsvoorwaarden over onder andere salaris, eindejaarsuitkering, IKB en vakantie-uren.
- Het belangrijkste risico betreft de juistheid en rechtmatigheid van de verantwoorde personeelslasten. De post lonen en salarissen en bijbehorende afdrachten kent een relatief hoog voorspelbaar karakter. Er is sprake van voornamelijk vaste vergoedingen en vooraf bekende vaste belasting- en premieafdrachten.
- Risico is dat de kosten onjuist zijn doordat er onterecht onkostendeclaraties worden uitbetaald.

Interne controle

Werkzaamheden ten aanzien van het proces.

- Opzet proces: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces in dienst, uit dienst, variabele vergoedingen (onkostendeclaraties), overige mutaties (bijvoorbeeld wijziging bankrekeningnummer), aanpassing parameters (%'s, grondslagen, drempels), verwerking van de loonjournaalpost, controle op de maandmutaties, de salarisbetaling en de periodieke aansluiting tussen de salarisadministratie en financiële administratie.

- Bestaan proces:
 - Lijncontroles op mutaties zijnde gedocumenteerde voorbeelden van één indiensttreding, één uitdiensttreding, één overige mutatie (vaste gegevens), één declaratie. De mutaties moeten voorzien zijn van brondocumentatie/getekende besluiten en zijn tijdig, juist en volledig verwerkt in de salarisadministratie met voldoende functiescheiding.
 - Lijncontrole bruto netto berekening: o.b.v. van één loonstrook toetsen wij de naleving van belasting- en SW-wetgeving zoals premie- en pensioenpercentages, grondslagen, loonheffing, etc.).
 - Lijncontrole maandelijkse betaalrun (4-ogenprincipe): vaststellen van 4-ogenprincipe en aansluiting betaling op betaalstaten volgens salarisadministratie.

Werkzaamheden ten aanzien van de aansluitingen.

Stel vast dat de cumulatieve loonjournaalpost volgens salarisadministratie zichtbaar aansluit op financiële administratie en dat eventuele verschillen zichtbaar zijn gemaakt, zijn geanalyseerd, zijn onderbouwd en indien nodig ook zijn gecorrigeerd.

Gegevensgerichte werkzaamheden.

- Gegevensgerichte cijferanalyse: stel per jaareinde een verwachting op met onderstaande componenten:
 - Salarislast voorgaande jaar uitgesplitst in loonkosten, sociale lasten en pensioenlasten.
 - Gemiddeld aantal fte's vorig jaar.
 - Gemiddeld aantal fte's huidig jaar.
 - Gemiddelde salarismutatie in %'s volgens CAO.
 - (Pensioen)premiepercentages en sociale lastenpercentages werkgever over huidig en voorgaand jaar;
 - Correcties en incidentele beloningen t.b.v. een zuivere vergelijking.
 - Berekening van de verwachten salariskosten (SOLL) en deze vergelijken met de werkelijk verantwoorde lasten (IST).
 - Relevantie afwijkingen worden onderzocht. Bepaal in overleg met de externe accountant de tolerantie voor afwijkingen.
 - Trek een conclusie.
- Verricht een gegevensgerichte detailcontrole op de verantwoorde variabele vrijwilligersvergoedingen:
 1. verricht een steekproef op de verantwoorde variabele vrijwilligersvergoedingen. Stel vast dat het beleid rondom declaraties is nageleefd en dat de aanwezigheid van de persoon objectief is vastgesteld.
 2. verricht een begrotingsanalyse op soort vergoeding (looncomponenten).

3. Lasten – Inkopen goederen & diensten

Aard van de post

Het proces inkopen en aanbestedingen bestaat met name uit de volgende deelprocessen:

1. Bepalen juiste aanbestedingsroute n.a.v. de inkoopbehoefte
2. Contractenbeheer/-register (en de nog in te richten verplichtingenadministratie)
3. Crediteurenbeheer
4. Boeken van inkoopfacturen
5. Zichtbare vastlegging van de prestatielevering/prestatieakkoordverklaring

6. Autoriseren inkoopfacturen
7. Betaling van inkoopfacturen

Normenkader

Europese aanbestedingsrichtlijnen
Aanbestedingswet 2012 en Gids Proportionaliteit

Risicoanalyse

- Risico op budgetoverschrijding
- Onjuist verantwoorden van inkopen (b.v. ontbreken van de tegenprestatie(verklaring))
- Onjuiste facturen ten onrechte opnemen en betalen
- Het risico dat niet alle inkopen zijn verantwoord in de financiële administratie
- Risico dat de aanbesteding onrechtmatig is doordat ten onrechte niet is voldaan aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Interne controle

Werkzaamheden ten aanzien van het proces.

- Opzet proces: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het inkoop-, aanbesteding, factuurboekingsproces, autorisatieproces (+ aantoonbare vastlegging van de prestatielevering) en betaalproces (inclusief beoordeling van de betalingsorganisatie en controles op mutaties in het crediteurenstambestand).
- Bestaan proces: documenteer 1 lijncontrole zijnde 1 voorbeeld van een inkoopfactuur en maak de hele flow zichtbaar (van plan/begroting, aanbesteding, tot en met betaling van de factuur). Documenteer ook 1 lijncontrole van een mutatie in het crediteurenstambestand en stel vast dat de mutatie in 4-ogenprincipe is aangebracht en dat de controle op de wijziging adequaat heeft plaatsgevonden.

Gegevensgerichte werkzaamheden.

1. Gegevensgerichte detailcontroles inkoopfacturen: controleer met een gegevensgerichte steekproef de juistheid van de inkopen waaronder boeking op het juiste grootboek-/budgetnummer in de financiële administratie, aanwezigheid bewijs prestatielevering, juiste autorisatie, juiste btw-codering en juiste betaling.
2. Gegevensgerichte controle naleving EU-aanbestedingsrichtlijnen:
 - Stel een crediteuren spendanalyse op met daarin de bestedingen per crediteur over het huidige boekjaar 2026 en de periode 2023 t/m 2026. Dit omvat alle inkoopfacturen (dus zowel inkooplasten als investeringen).
NB: aangezien de Veiligheidsregio Hollands Midden haar (evt.) compensabele btw o.g.v. het BTW-compensatiefonds declareert bij de deelnemende gemeenten zullen de kosten inkopen en investeringen doorgaans inclusief btw in de financiële administratie worden vastgelegd. De bedragen in de spendanalyse zullen dus inclusief btw zijn. De EU-drempelbedragen zijn bedragen exclusief btw. Bij het opzetten en uitvoeren van de spendanalyse zal er dus rekening mee moeten worden gehouden dat de bedragen op het juiste niveau (inclusief btw) met elkaar vergeleken worden.
 - Controleer de naleving op de Europese aanbestedingsregels voor de volgende crediteuren:
 - Crediteuren met een besteding > € 200.000² in vier jaar én een besteding in het huidige boekjaar;

² De Europese Commissie stelt elke 2 jaar de drempelbedragen vast. Per 1 januari 2026 – dus voor de boekjaren 2026 en 2027 – is de drempelwaarde voor leveringen en diensten (laagste drempelwaarde) voor decentrale

- Crediteuren met een besteding > € 50.000³ in het huidige boekjaar;
- Crediteuren waarvan de bestedingen in eerdere jaren als onrechtmatig dan wel als risicovol (mogelijk onrechtmatig in huidig boekjaar) zijn aangemerkt. Daarvan stellen we vast of deze onrechtmatigheid is opgelost dan wel risico is gemitigeerd.

De controle op naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geldt ook voor investeringen die leiden tot de balansposten materiële vaste activa en immateriële vaste activa dan wel tot onttrekkingen aan voorzieningen. Bovenstaande controleaanpak geldt daarom ook voor deze posten.

4. Investerings > zie onderwerp 3 Inkopen goederen & diensten

5. Balans – Materiële vaste activa

Aard van de post

De materiële vaste activa (MVA) betreffen geactiveerde kosten (zijnde investeringen), verminderd met desinvesteringen, afschrijvingen en bijdragen van derden zoals subsidiegelden. De materiële vaste activa van de Veiligheidsregio bestaan onder andere uit:

- Gronden en terreinen
- Bedrijfsgebouwen (Kazernes, Kantoren, e.a.)
- Materieel (brandweerauto's e.d.) en materiaal (blusmateriaal, gereedschappen e.d.)
- ICT-middelen

Normenkader

Europese aanbestedingsrichtlijnen

Aanbestedingswet 2012 en Gids Proportionaliteit

Commissie BBV, Kadernota rechtmatigheid: begrotingscriterium

Commissie BBV, Notitie materiële vaste activa, januari 2020

Gewijzigde verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2025 VRHM

Risicoanalyse

- De materiële vaste activa zijn niet juist verantwoord (bijvoorbeeld ten onrechte wel/niet geactiveerd, ontbreken van de tegenprestatie(verklaring)).
- De materiële vaste activa bestaan niet meer en/of zijn niet meer aanwezig.
- De materiële vaste activa zijn niet juist gewaardeerd (bijvoorbeeld door het hanteren van onjuiste afschrijvingsmethoden of niet in aanmerking nemen van evt. waardeverminderingen).
- De materiële vaste activa zijn niet in eigendom bij de Veiligheidsregio.
- De investeringen in materiële vaste activa zijn niet rechtmatig doordat ten onrechte niet is voldaan aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen (zie onderwerp 4).

Interne controle

Werkzaamheden ten aanzien van het proces.

Zie hiervoor de beschreven werkzaamheden bij onderwerp 3 Inkopen goederen & diensten.

overheden € 216.000 excl btw (voorheen: € 221.000 excl btw). Voor de interne controle wordt dit voorzichtigheidshalve afgerond naar een lager bedrag, zijnde € 200.000 excl btw.

³ Het bedrag van € 50.000 excl btw betreft de waarde van € 200.000 excl btw gedeeld door 4 jaar. Deze 4 jaar is richtinggevend voor de looptijd van bijvoorbeeld raamovereenkomsten volgens artikelen 5 en 33 van richtlijn 2014/24/EU.

Gegevensgerichte werkzaamheden.

Verricht de volgende gegevensgerichte werkzaamheden:

1. Waardering/afschrijvingen: als onderdeel van het opsteldossier voor de jaarrekening wordt de staat van activa aangesloten op de jaarrekening en de financiële administratie. Ook wordt vastgesteld dat de juiste afschrijvingstermijnen zijn gehanteerd. Stel vast dat de afschrijvingen in overeenstemming met de verordening financieel beleid c.a. zijn berekend en juist zijn verantwoord in de activa administratie.
2. Investerings: verricht een gegevensgerichte steekproef op de verantwoorde investeringen. Stel vast dat de investeringen voldoen aan de verordening financieel beleid c.a. en het BBV (activeringscriteria). Verricht dezelfde controles als bij de gegevensgerichte steekproef op de inkoopfacturen waaronder boeking op het juiste grootboek-/budgetnummer in de financiële administratie, aanwezigheid bewijs prestatielevering, juiste autorisatie, juiste btw-codering en juiste betaling. NB: de interne controle op de rechtmatigheid van de verantwoorde investeringen wordt meegenomen in de spendanalyse c.a. zoals opgenomen en beschreven bij onderdeel 3 inkopen.
3. Bestaan en eigendom: verricht een gegevensgericht steekproef op de verantwoorde materiële vaste activa en stel de eigendom en het bestaan hiervan vast (bijvoorbeeld: gebouwen o.b.v. bestaan en gebruik en kadastrale informatie, auto's o.b.v. aanwezigheid en inzet alsmede kentekenregistratie).

6. Overig onderwerp – Memoriaalboekingen

Aard van het onderwerp

Memoriaalboekingen worden gebruikt voor diverse doeleinden. Zoals het corrigeren van foutieve boekingen, het doorvoeren van afschrijvingen, het registreren van kosten die nog niet zijn gefactureerd, het registreren van (overige) transitorische posten en het verantwoorden van interne verrekeningen. Memoriaalboekingen zijn naar hun aard bijzonder omdat deze doorgaans niet-systematisch het ingerichte basisboekingsproces doorlopen (zoals bijvoorbeeld bij de verwerking en boeking van inkoopfacturen wel het geval is). In de basis is daarom op memoriaalboekingen een 4-ogenprincipe noodzakelijk voordat deze verwerkt mogen worden in de financiële administratie.

Normenkader

Gewijzigde verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2025 VRHM.

Risicoanalyse

- Memoriaalboekingen worden ongeautoriseerd verwerkt en verantwoord.
- Memoriaalboekingen zijn niet adequaat onderbouwd met toereikende documentatie zoals facturen, creditnota's of interne memo's.

Interne controle

Verricht de volgende werkzaamheden.

- Voer een adequate analyse uit van alle niet-standaardboekingen welke via de verschillende soorten dagboeken zijn verwerkt in de financiële administratie.
- Beoordeel de aldus opgestelde analyse risicogericht en "pel het bestand af" totdat de populatie met "risicovollere" memoriaalboekingen resteert.
- Stel voor de aldus resterende memoriaalboekingen vast of deze zijn goedgekeurd door daartoe bevoegde medewerkers, de boekingen plausibel/logisch overkomen en of de boekingen adequaat (en gedocumenteerd) zijn onderbouwd.

7. Overig onderwerp – Betaalproces

Aard van het onderwerp

Het betaalproces betreft het proces dat wordt gevolgd en leidt tot de betaling van inkoop- en investeringsfacturen alsmede salarisbetalingen.

Normenkader

Van toepassing zijnde mandaatregeling waarin de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn vastgelegd ten aanzien van het betaalproces. Welke medewerkers hebben uit welke hoofde de bevoegdheden c.a. om namens de Veiligheidsregio betalingen te mogen verrichten en autoriseren.

Risicoanalyse

- Er worden betalingen verricht van inkoopfacturen, salarissen e.d. waarvoor niet het (juiste) goedkeurings- en autorisatieproces is doorlopen, waarvoor de prestatielevering niet (adequaat) is vastgesteld.
- Er worden betalingen verricht naar een onjuist bankrekeningnummer i.c. dat niet toebehoort aan de rechthebbende op de betaling.

Interne controle

Werkzaamheden ten aanzien van het proces.

- Opzet proces: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het betaalproces waaronder het inrichten van de betaalbevoegdheden, wachtwoordgebruik- en beheer, uitgifte c.a. betaalpassen e.d. in zowel het financiële systeem als in de bankapplicatie, de opzet van de controlewerkzaamheden op (handmatige) betalingen en betaalbatches door zowel de 1^e als de 2^e (electronische) handtekeningzetter.
- Bestaan proces: documenteer 2 lijncontroles zijnde 1 lijncontrole op het betaalproces van een batchbetaling en 1 lijncontrole op het betaalproces van een incidentele betaling ("handmatige" betaling). Documenteer ook de controle op de inrichting van de betaalbevoegdheden c.a. in het systeem.

Gegevensgerichte werkzaamheden.

De gegevensgerichte IC-werkzaamheden m.b.t. het betaalproces vinden plaats bij de IC-werkzaamheden op de salarissen, inkopen en investeringen (zie resp. de posten 2 t/m 4).

8. Overig onderwerp – Wijziging crediteurenstamgegevens

Aard van het onderwerp

Het betreft het proces dat wordt gevolgd en leidt tot een betrouwbare registratie van kritieke crediteurenstamgegevens, met name het bankrekeningnummer.

Normenkader

Van toepassing zijnde regeling waarin is vastgelegd welke medewerkers de bevoegdheid hebben om nieuwe crediteuren aan te maken en/of kritieke vaste gegevens van crediteuren (zoals het bankrekeningnummer) mogen wijzigen en autoriseren.

Risicoanalyse

- Er worden betalingen verricht naar een onjuist bankrekeningnummer i.c. dat niet toebehoort aan de rechthebbende op de betaling.

Interne controle

Werkzaamheden ten aanzien van het proces.

- Opzet proces: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces ten aanzien van het aanmaken van nieuwe crediteuren en/of het wijzigen van het bankrekeningnummer van bestaande crediteuren en de controle op en het autoriseren van deze mutaties.
- Bestaan proces: documenteer 1 lijncontrole van zowel de aanmaak van een nieuwe crediteur als ook een mutatie in het bankrekeningnummer van een bestaande crediteuren en stel daarbij bijvoorbeeld vast dat de mutatie in 4-ogenprincipe is aangebracht en dat de controle op de aanmaak/wijziging adequaat heeft plaatsgevonden. Stel daarbij ook vast dat de Veiligheidsregio in deze gevallen bij de leverancier op het juiste niveau en bij de juiste functionaris heeft de juistheid van het (nieuwe) bankrekeningnummer heeft geverifieerd (in de basis bijvoorbeeld door telefonisch contact dan wel een ondertekende schriftelijke bevestiging door/namens de leverancier).

Gegevensgerichte werkzaamheden.

Stel voor 5 nieuwe crediteuren en 5 bestaande crediteuren waarvan het bankrekeningnummer is gewijzigd vast dat de wijziging op juiste wijze en aan de hand van de juiste en onafhankelijk geverifieerde documentatie/contact is aangebracht, gecontroleerd en geautoriseerd.

9. Overig onderwerp – Frauderisico's

Aard van het onderwerp

Basis voor de interne controlewerkzaamheden in dit plan vormt een binnen de Veiligheidsregio opgestelde brede frauderisicoanalyse (fra). Feitelijk en praktisch gezien zal dit erop neer komen dat op MT/directie-niveau de analyse moet worden opgesteld. De bestuurlijke vaststelling van de analyse wordt nader bepaald.

Normenkader

De volgende aspecten zijn onder meer van belang bij het opstellen en uitwerken van een frauderisicoanalyse (hierna: fra):

- De fra wordt opgesteld in een brede MT/directie-sessie.
- De fra gaat uit van de bruto frauderisico's, dat wil zeggen de risico's die worden onderkend vóórdat er sprake is van eventuele risicobeperkende interne beheersmaatregelen die in de processen mogelijk al getroffen zijn.
- In principe moet ieder potentieel frauderisico worden onderkend ongeacht de (financiële) omvang hiervan.
- De volgende elementen moeten in ieder geval per onderkend frauderisico worden geïnventariseerd: omschrijving frauderisico, concrete beschrijving van het frauderisico (wat kan er fout gaan?), welke aspect uit de zogenaamde fraude-driehoek is van toepassing? (kunnen er evt. meerdere zijn), welke post/proces wordt geraakt door het frauderisico en wat is de financiële omvang van de post/proces?, wat is de geschatte (financiële) omvang en/of impact van het frauderisico wanneer het zich voordoet?, wat is de geschatte kans dat het frauderisico zich voordoet?, waaruit/waardoor wordt het frauderisico "opgeroepen"? (IT, mensen, cultuur, regeling, proces/procedure, wet- en

regelgeving, complexiteit etc.), welke IB-maatregelen zijn er tegen het frauderisico ontworpen?, wat is het “netto” resterende frauderisico?

- De fra wordt periodiek opgesteld/geactualiseerd.
- De fra wordt periodiek besproken met en vastgesteld door het DB.
- De fra wordt periodiek ter kennisname verstrekt aan en besproken in het AB.

Risicoanalyse

Zie hetgeen onder “normenkader” is vermeld.

Interne controle

Verricht de volgende werkzaamheden.

- Neem kennis van de meest recente vastgestelde fra.
- Stel vast of de fra jaarlijks is geactualiseerd.
- Stel vast dat de in de fra benoemde IB-maatregelen die zijn getroffen ter beperking van de frauderisico's ook daadwerkelijk bestaan en effectief werken. Stel hiertoe een specifiek werkprogramma op waarin onder meer wordt aangegeven welke IB-maatregelen met welke frequentie, in welke aantallen en op welke wijze wordt getest.

10. Baten – Gemeentelijke bijdragen

Aard van de post

De Veiligheidsregio Hollands Midden wordt als gemeenschappelijke regeling met name gefinancierd door de deelnemende gemeenten € 68,3 miljoen voor 2026.

Normenkader

Wet veiligheidsregio's (Wvr)

Wet gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden

Risicoanalyse

De baten uit de gemeentelijke bijdragen zijn niet volledig verantwoord.

De gemeentelijke bijdrage per gemeente is niet juist verantwoord.

Interne controle

Gegevensgerichte werkzaamheden:

1. Stel vast dat de baten uit de gemeentelijke bijdragen volgens de financiële administratie aansluiten met de in de door het AB vastgestelde begroting 2026 en eventuele begrotingswijzigingen 2026 opgenomen (wijziging in de) gemeentelijke bijdragen.
2. Stel vast dat de gemeentelijke bijdragen juist zijn berekend (i.c. gebaseerd op het juist bepaalde inwoneraantal per gemeente en juist verdeeld per deelnemende gemeente).

11. Baten – overige bijdragen

Aard van de post

De baten uit overige bijdragen bestaan uit onder meer de bijdragen voor de regelingen USAR, STH en Complete Lijn Uitschakeling. Daarnaast nog een bedrag als boekwinst bij de verkoop van activa.

Normenkader

Van toepassing zijnde desbetreffende (subsidie)regelingen, voorwaarden e.d.

Risicoanalyse

De baten uit overige bijdragen zijn niet volledig verantwoord.

De bestedingen ten laste van de desbetreffende regelingen zijn niet juist en niet rechtmatig verantwoord.

Interne controle

Gegevensgerichte werkzaamheden:

1. Stel vast dat de baten uit de overige bijdragen volgens de financiële administratie aansluit met de (definitieve) subsidiebeschikking.
2. Stel vast dat de bestedingen ten laste van de desbetreffende regelingen juist zijn (bijvoorbeeld tegenprestatie geleverd, juiste prijzen en hoeveelheden gefactureerd).
3. Stel vast dat de bestedingen ten laste van de desbetreffende regelingen rechtmatig (dwz besteed conform de relevante subsidiebepalingen, voorwaarden e.d.) zijn.

12. Balans – Reserves en voorzieningen

Aard van de post

Voorzieningen worden gevormd voor (het risico op) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, maar deze wel redelijkerwijs is te schatten. Voorbeelden hiervan zijn de voorzieningen voor het Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) en Verlofsparen. Reserves (inclusief het gerealiseerde resultaat over het boekjaar) vormen het eigen vermogen van de Veiligheidsregio en bestaat uit de algemene reserve en uit bestemmingsreserves (bijvoorbeeld de bestemmingsreserve groot onderhoud gebouwen).

Normenkader

Gewijzigde verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2025 VRHM
Nota Reserves en voorzieningen 2024-2027 VRHM

Risicoanalyse

- De voorzieningen zijn niet volledig verantwoord.
- De reserves en voorzieningen zijn niet juist verantwoord.
- De reserves en voorzieningen zijn niet juist geclassificeerd.
- De mutaties in de reserves zijn niet rechtmatig omdat deze niet zijn gebaseerd op een AB-besluit.

Interne controle

Verricht de volgende werkzaamheden mbt de reserves:

1. verkrijg de staat van reserves met onderliggende boekingsdetails en sluit deze aan op de financiële administratie en de jaarrekening;
2. stel de volgende verbandscontroles op:
 - a. Totale mutatie in het eigen vermogen moet aansluiten op het saldo van baten en lasten volgens het overzicht baten en lasten (dus saldo vóór mutatie in de reserve).
 - b. De kolommen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves volgens de toelichting op de balans moeten aansluiten met de genoemde bedragen in het overzicht van baten en lasten.

- c. Het gerealiseerd resultaat vorig jaar sluit aan op de kolom winstbestemming voorgaand jaar volgens het verloopoverzicht eigen vermogen in de toelichting op de balans.
- d. De eigen vermogenscomponent gerealiseerd resultaat huidig jaar sluit aan met het gerealiseerd resultaat (dus resultaat ná verwerking mutatie reserves) volgens het overzicht van baten en lasten.
- 3. stel met een gegevensgerichte detailcontrole vast dat de toevoegingen rechtmatig zijn (besluit Algemeen Bestuur en eventuele toelichtende documentatie).
- 4. stel met een gegevensgerichte detailcontrole vast dat onttrekkingen rechtmatig zijn (besluit Algemeen Bestuur, eventuele toelichtende documentatie en onttrekking moet passen binnen het doel van de reserve).
- 5. aan alle nieuwe en opgeheven reserves ligt een besluit van het Algemeen Bestuur ten grondslag.

Verricht de volgende werkzaamheden mbt de voorzieningen:

- 6. stel vast dat de omvang van iedere voorziening op balansdatum toereikend is onderbouwd met de onderliggende documentatie van de ingeschatte mogelijke/waarschijnlijke verplichtingen en/of verliezen, de daarbij gemaakte schattingen, de daarvoor gebruikte data/informatie etc. Verwijs daarbij ook naar eventuele relevante wet- en regelgeving. Evalueer daarbij jaarlijks ook dmv "backtesting" de ingeschatte omvang van de voorzieningen ultimo het voorgaande boekjaar.
- 7. verkrijg de staat van voorzieningen met onderliggende boekingsdetails en sluit deze aan op de financiële administratie en de jaarrekening;
- 8. stel met een gegevensgerichte detailcontrole vast dat de onttrekkingen aan de voorzieningen juist zijn. De controlewerkzaamheden hiervoor zijn overeenkomstig de aandachtspunten voor de interne controle op de inkopen/kosten.

13. Balans – Treasury (langlopende en kortlopende aangetrokken financiering)

Aard van het proces/de post

De volgende posten behoren tot dit onderwerp:

- de vaste schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer, zijnde aangegane onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen;
- de vlottende schuld met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, zijnde eventuele kasgeldleningen die zijn aangegaan en/of afgelost;

Normenkader

Gewijzigde verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2025 VRHM

Financieel Statuut VRHM 2017, Hoofdstuk 10. Financiering en Treasury

Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido)

Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)

Regeling schatkistbankieren decentrale overheden

Risicoanalyse

Een nieuwe geldlening wordt pas afgesloten als de financieringsbehoefte van de Veiligheidsregio daarom vraagt. In dat geval wordt vaak voor een materieel bedrag een kort- of langlopende geldlening afgesloten. Risico's die zich kunnen voordoen zijn:

- De relevante bepalingen op grond van de externe- en interne wet- en regelgeving zijn bij het aangaan van een geldlening niet nageleefd en deze is daardoor niet rechtmatig.
- De leningen zijn niet volledig verantwoord.

- De leningen zijn niet juist verantwoord en/of niet juist geclassificeerd (kortlopend/langlopend deel).

Interne controle

Een onrechtmatigheid met betrekking tot een aangegane geldlening is meestal materieel van omvang. Daarom controleren wij de aangegane geldleningen integraal.

Werkzaamheden ten aanzien van het proces.

- Opzet proces: verkrijg met behulp van een interview inzicht in de opzet van het proces van liquiditeitsbegroting, bepaling financieringsbehoefte, autorisatie aanvraag nieuwe financiering/verlenging, uitvraag marktpartijen (offertes), overweging keuze middels 4-ogen, autorisatie aangaan contract en juiste en volledige verwerking in financiële administratie.
- Bestaan proces: documenteer 2 lijncontroles (1 aangegane langlopende lening en 1 aangegane kasgeldlening, indien en voor zover hiervan uiteraard sprake is) de gehele procesflow (van liquiditeitsbegroting tot en met de administratieve verwerking van de lening).

Gegevensgerichte werkzaamheden.

Verricht de volgende gegevensgerichte werkzaamheden:

- Controleer met een gegevensgerichte controle de juistheid en rechtmatigheid van alle aangegane langlopende en kasgeldleningen en eventuele verlengingen.
- Stel vast per jaareinde dat de staat van langlopende geldleningen aansluit op de financiële administratie en de jaarrekening.
- Stel vast dat de verantwoorde leningenpositie aansluit op de verkregen standaardbankverklaringen en/of saldobevestigingen per jaareinde.
- Stel per jaareinde vast dat de verantwoorde rentelasten in de staat van geldleningen aansluit op de jaarrekening. Controleer van de nieuw aangegane geldleningen de juiste berekening en de juiste verantwoording van de rentelast (inclusief de berekening van de transitorische rentepost).
- Stel de betrouwbaarheid vast van de liquiditeitsprognose door per kwartaal de realisatie hiermee te vergelijken en een analyse van de belangrijkste afwijkingen te maken.

14. Overig onderwerp – Wet Normering Topinkomens (WNT)

Aard van het onderwerp

Alle Gemeenschappelijke Regelingen (GR'en), dus ook de Veiligheidsregio, vallen onder de wettelijke bepalingen van de WNT. Jaarlijks moet in de jaarrekening hierover ook verantwoording worden afgelegd door middel van het opnemen van een WNT-verantwoording. Het model hiervoor en de te rapporteren gegevens en aspecten zijn ook wettelijk voorgeschreven.

Op grond van de WNT worden binnen een GR (doorgaans) de directie en de leden van het DB en AB aangemerkt als topfunctionarissen. De beloning van de algemeen directeur valt onder de WNT-bepalingen en moet dus jaarlijks in de WNT-verantwoording openbaar worden gemaakt. De leden van het algemeen- en dagelijks bestuur bestaan uit burgemeesters van de deelnemende gemeenten in de VRHM. Geen enkel bestuurslid ontvangt een bezoldiging.

De WNT-verantwoording valt onder de controleplicht van de externe accountant. De accountant moet voor de controle hiervan een (aanmerkelijk) lagere materialiteit in acht nemen. Deze lagere materialiteit komt er in de praktijk in feite op neer dat er geen enkele onjuistheid in de gegevens van de WNT-verantwoording mag voorkomen.

Normenkader

Wet normering topinkomens (WNT)

Uitvoeringsbesluit WNT

Uitvoeringsregeling WNT

Controleprotocol WNT (wordt doorgaans jaarlijks vastgesteld)

Beleidsregels WNT (idem)

Risicoanalyse

- De beloning voor de bij de Veiligheidsregio als WNT-topfunctionaris aangemerkte personen overschrijdt het geldende WNT-beloningsmaximum.
- Een eventuele overschrijding wordt niet aangemerkt als onverschuldigde betaling en/of niet teruggevorderd bij de topfunctionaris en/of niet als vordering in de jaarrekening verantwoord.
- De WNT-verantwoording in de jaarrekening is niet opgenomen dan wel niet juist en/of niet volledig (dat wil zeggen niet conform de WNT-bepalingen) ingevuld.

Interne controle

- Stel vast dat alle als topfunctionaris aangemerkte personen in de WNT-verantwoording zijn opgenomen.
- Stel vast dat de in de WNT-verantwoording opgenomen beloningsgegevens juist en volledig zijn opgenomen, in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving en adequaat zijn onderbouwd met de juiste documentatie.
- Stel vast dat bij een eventuele overschrijding van het WNT-beloningsmaximum deze overschrijding is aangemerkt als onverschuldigde betaling, is teruggevorderd bij de desbetreffende topfunctionaris en als vordering in de jaarrekening is verantwoord.

NB: in de basis vinden bovenstaande interne controlewerkzaamheden primair plaats binnen de 1^e en 2^e lijn. De VIC toetst dan nog slechts dat deze toetsingswerkzaamheden daadwerkelijk en op adequate wijze hebben plaatsgevonden.

15. Overig onderwerp – IT

Aandachtspunten en werkzaamheden voor de interne controle (door de VIC) voor 2026 zijn:

- Bijwonen van het gesprek dat de externe accountant met de IT-afdeling heeft in het kader van de jaarlijkse externe accountantscontrole
- Inventariseren van de evt. aandachtspunten welke uit dit gesprek naar voren komen en deze (in ieder geval qua toetsen follow up) opnemen in het IC plan voor 2027
- Intern bespreken en beoordelen van de noodzaak/mogelijkheid tot het laten uitvoeren van een externe IT-audit op de applicatie Veiligheidspaspoort. Idealiter wordt deze IT-audit uitgevoerd bij de leverancier van deze applicatie, aangezien de applicatie door meerdere Veiligheidsregio's in Nederland wordt gebruikt.
- Inventariseren en uitwerken aandachtspunten en IB-maatregelen voor wat betreft de belangrijkste zogenaamde General Computer Controls (GCC's): digitale en fysieke toegangsbeveiliging, back up en recovery-maatregelen en change managementprocedures.
- Inventariseren en uitwerken aandachtspunten en IB-maatregelen ten aanzien van cyber security.

- Kennis nemen van de uitgebrachte (interne) rapportages naar aanleiding van interne “audits”/werkzaamheden in het kader van onder andere Ensia, de CISO, de AVG-/privacy-officer c.a.

Bijlage 1: Interne controleplanning

	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt
Rijksbijdragen: BDuR										
Rijksbijdragen: SiSa										
Lonen en salarissen										
Vrijwilligersvergoeding										
Inkopen: Prestatieleveringen en factuurcontrole										
Inkopen: aanbestedingen										
Investerings										
MVA										
Memoriaalboekingen										
Betaalproces										
Wijzigingen crediteurgegevens										
Frauderisicoanalyse										
Treasury										
Gemeentelijke bijdragen										
Mutaties reserves										
WNT										
IT										

Bijlage 2: Berekening materialiteit, controletolerantie en verantwoordingsgrens

Materialiteit (goedkeuringstolerantie)

De materialiteit (goedkeuringstolerantie) die wordt gehanteerd voor de accountantscontrole. Dit is in overeenstemming met BADO⁴ voorgeschreven op 2% van de totale lasten. De totale lasten zijn de totale jaarlijkse exploitatielasten exclusief toevoegingen aan reserves. De Veiligheidsregio hanteert deze materialiteit ook voor de uitvoering van de interne controle. De materialiteit voor 2026 bedraagt: $2\% \times \text{€ } 79.809.504,-$ (totaal lasten exclusief toevoegingen aan reserves volgens de primaire Programmabegroting 2026) = afgerond € 1.596.000,-.

Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, verstrekt de accountant in beginsel een goedkeurende accountantsverklaring. Als de goedkeuringstolerantie wordt overschreden verstrekt de accountant geen goedkeurende accountantsverklaring, maar één van de andere hieronder aangegeven verklaringen (tussen haakjes de van toepassing zijnde bedragen voor 2026 voor de Veiligheidsregio vermeld).

Materialiteit	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/Afkeurende verklaring
Afwijkingen in de jaarrekening én onzekerheden in de uitvoering van de controle	$\leq 2\%$ (1.596k)	$>2\%$ (1.596k) – $\leq 4\%$ (3.192k)	$> 4\%$ (3.192k)

Uitvoeringsmaterialiteit

De uitvoeringsmaterialiteit is een afgeleid lager bedrag van de materialiteit en wordt gebruikt bij de uitvoering van de interne- en externe controlewerkzaamheden (bijvoorbeeld bij het bepalen van de steekproefomvang). De uitvoeringsmaterialiteit wordt altijd op een lager bedrag gesteld omdat:

- de definitieve cijfers over het te controleren boekjaar uiteraard nog niet bekend zijn. Voorzichtigheidshalve wordt daardoor gedurende de controle met een lager bedrag gewerkt zodat voldoende steekproeven zijn gewaarborgd.
- vanwege de waarschijnlijkheid van niet-gecorrigeerde en niet-ontdekte afwijkingen in de controle in het algemeen.

De uitvoeringsmaterialiteit wordt bepaald op (afgerond) € 1.037.000,- zijnde 65% van de goedkeuringstolerantie. Dit wordt afgestemd met PSA.

De omvang van de materialiteit en de uitvoeringsmaterialiteit kan gedurende de controlewerkzaamheden als gevolg van hogere dan wel lagere totale lasten volgens de daadwerkelijke realisatie in de jaarrekening nog wijzigen.

Rapporteringstolerantie

Naast de goedkeuringstoleranties is ook de rapporteringstolerantie van belang. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende (interne)

⁴ Bron: [wetten.nl - Regeling - Besluit accountantscontrole decentrale overheden - BWBR0015524](https://wetten.nl/Regeling-Besluit-accountantscontrole-decentrale-overheden-BWBR0015524)

controlewerkzaamheden, maar kan wel leiden tot een uitgebreidere rapportage van de bevindingen uit de interne controle. Voorgesteld wordt om een rapporteringstolerantie van € 50.000,-.

Verantwoordingsgrens rechtmatigheid

Het Algemeen Bestuur heeft de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid op 4 december 2025 vastgesteld. Deze grens mag volgens de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV liggen tussen de 0% en maximaal 2% van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan de reserves. Het Dagelijks Bestuur rapporteert aan het Algemeen Bestuur met een verantwoordingsgrens van 2%.

Dit betekent dat het Dagelijks Bestuur afwijkingen (fouten én onduidelijkheden) in de rechtmatigheid die bij elkaar opgeteld groter zijn dan € 1.596.000 moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

Bijlage 3: Risicoanalyse

Door middel van een risicoanalyse is bepaald welke posten/processen/onderwerpen de meeste aandacht behoren te krijgen vanuit de IC.

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
nr in IC plan 2026	post/proces/onderwerp	omvang volgens begroting 2026 resp jrk 2025 (balansposten) x1.000	kwantitatief materieel? (materialiteit x1.000 o.b.v. begroting 2026 is 11.536)	risico mbt getrouwheid relevant?	risico mbt rechtmatigheid relevant?	frauderisico's onderkend?	complexe wet- en regelgeving?	wijzigingen in het proces?	wijzigingen in het ondersteunend (IT-)systeem?	interne/externe ontwikkelingen?	interne/externe bevindingen (IC, accountant e.d.)?	periodiciteit transacties/ proces?	relatie met verbonden partijen?	wijziging in verslaggevings- vereisten?	aanwezigheid van "judgement"/ schattingen?	zijn er IB- maatregelen getroffen?	kans dat risico zich voordoet	impact	vorig jaar meegenomen in IC?	conclusie t.b.v. diepgang IC 2026
10	gemeentelijke bijdragen	168.293	ja	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	2x pj	ja	nee	nee	ja	laag	hoog	ja	beperkt
1	rijksbijdragen (BDUR en Beooo)	19.830	ja	ja	ja, m.n. Sisa	nee	ja	nee	nee	nee	nee	maandelijks	nee	nee	nee	ja	midden	midden	ja	uitgebreid
nvt	rente-baten (treasury)	1200	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	4x pj	nee	nee	nee	nee	laag	laag	nee	buiten scope
11	overige bijdragen	11.091	nee	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	incidenteel	nee	nee	nee	ja	laag	laag	nee	beperkt
2	lonen en salarissen (incl. vrijwilligersvergoedingen)	148.654	ja	ja	ja	ja	nee	nee	nee	nee	ja	dagelijks	nee	nee	nee	ja	hoog	laag	ja	uitgebreid
3	inkopen	122.187	ja	ja	ja	ja	ja	nee	nee	nee	ja	dagelijks	nee	nee	nee	ja	midden	hoog	ja	uitgebreid
4	investeringen	18.969	ja	ja	ja	ja	ja	nee	nee	nee	ja	dagelijks	nee	nee	nee	ja	midden	hoog	ja	uitgebreid
12	mutaties reserves	1396	nee	ja	ja	nee	nee	nee	nee	ja	nee	incidenteel	nee	nee	nee	ja	midden	midden	nee	beperkt
5	MVA	172.806	ja	ja	ja	nee	nee	ja	nee	nee	ja	jaarlijks	nee	nee	nee	ja	midden	laag	nee	uitgebreid
nvt	FVA	17.716	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	jaarlijks	nee	nee	nee	nee	laag	laag	nee	buiten scope (voorspelbare post)
nvt	kortlopende vorderingen en ova	18.101	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	dagelijks	nee	nee	nee	ja	laag	laag	nee	buiten scope
nvt	liquide middelen	1445	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	dagelijks	nee	nee	nee	ja	laag	laag	nee	buiten scope
12	reserves	19.326	ja	ja	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	jaarlijks	nee	nee	nee	ja	laag	laag	nee	beperkt
12	voorzieningen	18.067	ja	ja	nee	nee	ja	ja	nee	ja	ja	jaarlijks	nee	nee	ja	ja	midden	midden	nee	beperkt
13	langlopende schulden en kortlopende aangetrokken financiering (proces treasury)	156.045	ja	nee	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	jaarlijks	nee	nee	nee	ja	laag	hoog	nee	beperkt
nvt	kortlopende schulden en ovp (treasury)	115.028	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	jaarlijks	nee	nee	nee	ja	laag	laag	nee	buiten scope
6	memoriaalboekingen	PM	ja	ja	nee	ja	nee	nee	nee	nee	ja	wekelijks	nee	nee	nee	beperkt	midden	laag	ja	uitgebreid
14	WNT	PM	nee, geldt lagere materialiteit voor	nee	ja	nee	ja	nee	nee	nee	nee	jaarlijks	nee	nee	nee	ja	laag	midden	nee	beperkt
7	betalproces	PM	ja	ja	nee	ja	nee	nee	nee	nee	nee	wekelijks	nee	nee	nee	ja	midden	hoog	nee	uitgebreid
8	wijziging crediteurenstamgegevens	PM	nvt	ja	nee	ja	nee	nee	nee	nee	ja	wekelijks	nee	nee	nee	ja	midden	hoog	ja	uitgebreid
9	frauderisico's	PM	nvt	ja	ja	ja	nee	nee	nee	nee	ja	2x pj	nee	nee	ja	beperkt	midden	hoog	nee	uitgebreid
nvt	begrotingscriterium (rmh.criterium)	PM	ja	nee	ja	nee	ja	nee	nee	nee	nee	3x pj	nee	nee	ja	ja	laag	midden	nee	buiten scope
nvt	M&U-beleid (rmh.criterium)	PM	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	jaarlijks	nee	nee	nee	ja	laag	laag	nee	buiten scope
nvt	fiscaliteiten	PM	nee	nee	ja	nee	ja	nee	nee	nee	nee	wekelijks	nee	nee	nee	ja	midden	midden	nee	buiten scope (mogelijk n.a.v. gesprek met Bel dienst in 2026 voor IC 2027 wel in scope)
15	IT	PM	nvt	nee	nee	ja	nee	nee	nee	nee	ja	dagelijks	nee	nee	nee	ja	midden	hoog	nee	beperkt
nvt	administratie (bijv. Incasso, beheer tussenrekeningen)	PM	nvt	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	dagelijks	nee	nee	nee	ja	laag	laag	nee	buiten scope
nvt	totstandkoming P&C-documenten	PM	nvt	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	4x pj	nee	nee	nee	ja	laag	midden	nee	buiten scope

Bijlage 4 Positionering en verantwoordelijkheden

In deze paragraaf zijn de verschillende gremia opgenomen met daarbij de rollen en bevoegdheden ten aanzien van interne controle.

Tabel Positionering en verantwoordelijkheden

Actoren	Toelichting verantwoordelijkheden
Algemeen Bestuur	• Stelt jaarlijks het normenkader vast. • Voor de getrouwheidscontrole door de accountant: goedkeuringstolerantie en rapportagetolerantie maximaal 2% volgens BADO. • Voor de rechtmatigheidscontrole door het Dagelijks Bestuur c.q. de organisatie: verantwoordingsgrens (zijnde: goedkeuringstolerantie en rapportagetolerantie) tussen de 0% en 2%. Het Dagelijks Bestuur heeft de verantwoordingsgrens in het controleprotocol 2025 vastgelegd en vastgesteld op 2%. • Normenkader is primair voor het Dagelijks Bestuur en de interne organisatie.
Dagelijks Bestuur	• Verantwoordelijk voor naleving wet- en regelgeving. • Verantwoordelijk voor de interne controle van de ambtelijke organisatie. • Neemt de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. • Neemt toelichting op in paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag over de interne beheersing, rapportage en verbetermaatregelen. • Voert het gesprek met het Algemeen Bestuur over de bevindingen.
Directie	• De directie is verantwoordelijk voor de strategische aansturing van de organisatie. Dit omvat het vaststellen van de doelstellingen en het creëren van een cultuur waarin interne controle wordt gewaardeerd en ondersteund. • De directie draagt eindverantwoordelijkheid voor de effectiviteit van het interne controlesysteem. Dit betekent dat zij moet zorgen voor adequate processen en procedures die de risico's binnen de organisatie beheersen.
Interne organisatie en interne controle	• Organisatie zelf – interne controle dan wel in de lijn – verricht jaarlijks alle minimaal benodigde getrouwheids- en rechtmatigheidscontroles. • De Concerncontroller ziet toe dat de interne controle wordt uitgevoerd en goed is georganiseerd en kan escaleren (Bestuur) wanneer nodig, net als bij P&C producten.
Externe accountant	• Organisatie bepaalt in overleg met de accountant de diepgang en omvang van de rechtmatigheidscontroles. • Controleert de jaarrekening op getrouwheid en controleert de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. • Beoordeelt het jaarverslag – waaronder paragraaf bedrijfsvoering – op tegenstrijdigheden met de jaarrekening. • Rapporteert niet meer over de rechtmatigheid, alleen nog over getrouwheid. Ten aanzien van rechtmatigheid heeft de accountant puur een adviserende rol.